

การพัฒนา รูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

Development of Student Activity Management Model to Enhance
Promote Desired Student Characteristics in Schools Under the
Surin Provincial Primary Educational Service Area Office

วุฒิชัย แข่งขัน^{1,*}, นฤมล ศักดิ์ปกรณกานต์² และนวมินทร์ ประชานันท์³
Wuttichai Kangkan^{1,*}, Narumon Sakpakornkan² and Nawamin Prachanant³

(Received: September 29, 2025; Revised: November 14, 2025; Accepted: November 14, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ 2) ประเมินรูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดำเนินการศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่มีวิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้วยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน ตรวจสอบร่างรูปแบบโดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกการสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสมของรูปแบบ โดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประเมินด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์โดยผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.96 วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์และด้านการบริหาร

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์ 31000
Ph.D. Student in Educational Administration Program, Faculty of Education, Buriram Rajabhat University, Buriram 31000 Thailand
*Corresponding author, e-mail: 660427090014@bru.ac.th

² สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์ 31000
Educational Administration Program, Faculty of Education, Buriram Rajabhat University, Buriram 31000 Thailand

³ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์ 31000
Business English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University, Buriram 31000 Thailand

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ABSTRACT

This research aimed to: 1) Develop an administrative model for student development activities to enhance desirable characteristics; and 2) Evaluate the administrative model for student development activities in promoting desirable characteristics. The study was conducted by examining exemplary schools with best practices in student development activity administration through interviews with 3 school directors. The draft model was validated through focus group discussions with 10 experts selected through purposive sampling. The research instruments included interview recording forms, focus group discussion recording forms, and evaluation forms for assessing the accuracy and appropriateness of the model by 5 experts. The feasibility and utility were evaluated by 30 school directors. The instrument used was a 5-point Likert scale evaluation form. Data were analyzed using mean and standard deviation.

The research findings revealed that: 1) The administrative model for student development activities to enhance desirable characteristics comprised three dimensions: the administration of guidance activities to enhance desirable characteristics, the administration of student activities to promote desirable characteristics, and the administration of social and public service activities to enhance desirable characteristics. 2) The evaluation results of the administrative model indicated that the accuracy and appropriateness were at the highest level.

Keyword: Model development, Student development activities, Desired characteristics

บทนำ

การศึกษาถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาทั้งระดับบุคคลและสังคม โดยเน้นการเสริมสร้างศักยภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต นำไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม อันเป็นพื้นฐานสำคัญใน

การดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (มีเกียรติ นาสมตริก, 2563) ทั้งนี้ ระบบการศึกษา จึงมีบทบาทเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเป็นรากฐานสำคัญ ของการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการของตลาดแรงงาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) ดังนั้น การศึกษา ในอนาคตจึงถือเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของ “ประเทศไทยในอนาคต” (Future Thailand) เนื่องจากเป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อนศักยภาพของประชาชน (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา ประเทศไทย, 2564)

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นเครื่องมือทางการศึกษาที่มีความหลากหลายทั้งในด้านรูปแบบ และวิธีการ มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติ ได้แก่ ด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกที่ดี ให้ผู้เรียน เข้าใจตนเอง รู้จักบทบาทของตนในสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยกิจกรรม ดังกล่าวไม่มีการคิดหน่วยกิตหรือคะแนนทางวิชาการ แต่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะเพิ่มเติม จากการเรียนในชั้นเรียน โดยจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะหลัก ได้แก่ 1) กิจกรรมแนะแนว 2) กิจกรรม นักเรียน และ 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) นอกจากนี้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม มีจิตอาสา และสามารถฝึกฝนทักษะการเป็นผู้นำผ่านกระบวนการกิจกรรม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรม สภานักเรียน ชุมนุม ชมรม และการแสดงออกในวิถีประชาธิปไตยภายในสถานศึกษา เพื่อหล่อหลอม ให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีและสามารถแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2568)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด “คุณลักษณะที่พึงประสงค์” ตามกรอบของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ไว้จำนวน 8 ประการเพื่อเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจในหลักการของการพัฒนาผู้เรียน และสามารถ ออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับศักยภาพและความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ การดำเนินการอย่างมีเป้าหมายและมีประสิทธิภาพจะนำไปสู่ การสร้างผู้เรียนที่มีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในฐานะเครื่องมือ ที่ส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนให้เจริญเติบโตทั้งในฐานะพลเมืองของประเทศและพลเมืองของโลก ที่สามารถดำรงตนได้อย่างมีความสุขในสังคม ด้วยเหตุนี้ จึงมุ่งศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา

รูปแบบที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการนำรูปแบบไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาทั้งนี้ รูปแบบที่พัฒนาขึ้นจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) และยังรองรับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 ได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งสามารถปรับใช้ให้ทันกับบริบทและสถานการณ์ของสังคมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

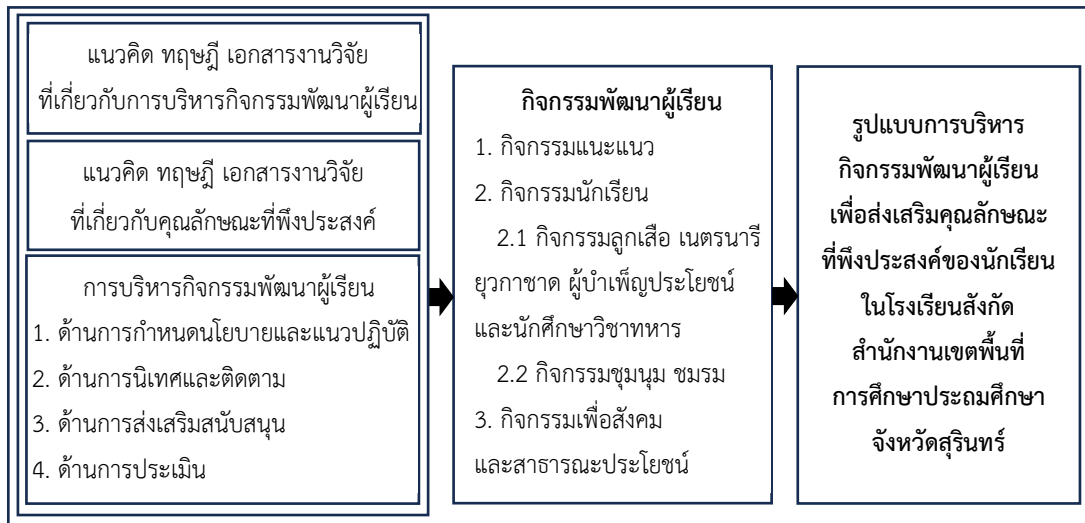
แม้ว่าจะมีการศึกษาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลายพื้นที่ เช่น งานของ รุ่งเพชร หัตถามาต (2562) และพิไลวรรณ กลางประพันธ์ (2561) ที่มุ่งเน้นด้านการจัดกิจกรรมตามแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงและการประเมินกิจกรรม แต่ยังขาดงานวิจัยที่พัฒนารูปแบบการบริหารที่บูรณาการทุกมิติของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีความแตกต่างด้านทรัพยากรและบริบทชุมชนอย่างชัดเจน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนแล้วสังเคราะห์องค์ประกอบจากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566); คมกริช มาตย์วิเศษ (2553); มณีรัตน์ รัตนวิชัย (2553); วิชรา เล่าเรียนดี (2553); พศิน แดงจวง (2554); ฆนัท ธาตุทอง (2552); Wayne (1952); Glueck (1989) มาใช้เป็นแนวทางการกำหนดกรอบการวิจัยการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and development) ดำเนินการวิจัย โดยการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย เป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. ดำเนินสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) หรือโรงเรียนที่เคยได้รับรางวัลคุณค่า (OBEC AWARDS) ด้านการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 3 โรงเรียน ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง โรงเรียนบ้านโชคนาสาม และโรงเรียนบ้านหนองกาประจักษ์ กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) โดยสังเคราะห์ เนื้อหาจากผลการศึกษาศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา (Kangkan, Sakpakornkan & Prachanant, 2025) มากำหนดเป็นข้อคำถามเกี่ยวข้องกับเงื่อนไขหรือวิธีการที่ทำให้การดำเนินการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนภายในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสัมภาษณ์จากเอกสาร ตำราของบุญชม ศรีสะอาด (2560, น. 78-80) มาบูรณาการเข้าด้วยกันและสังเคราะห์เนื้อหาเพื่อร่างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยได้ข้อคำถามในการสัมภาษณ์ ด้านละ 4 ข้อ นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบ

ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยทุกข้อมีค่าเท่ากับ 1.00 แล้วจึงจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่ได้นัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีการจดบันทึกและบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียง และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

2. การสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus group discussion) กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติ คือ 1) เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 7 คน 2) เป็นศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ความสามารถและรับผิดชอบในการนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 3 คน สำหรับการดำเนินการสนทนากลุ่มผู้วิจัยดำเนินการโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการบริหารจัดการในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และปัจจัยเงื่อนไขสู่ความสำเร็จในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้ข้อมูลกระบวนการพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. ยกร่างรูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยดำเนินการดังนี้

4.1 กำหนดโครงสร้างและองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แนวคิดและหลักการ ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ และส่วนที่ 3 กระบวนการ สำหรับในส่วนที่ 3 มีการดำเนินการใน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ เป็นการกำหนดให้มีการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้นำรูปแบบไปใช้เกี่ยวกับ 1) ความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของรูปแบบ และ 2) แนวทางการใช้รูปแบบ

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินก่อนการใช้รูปแบบ เป็นการกำหนดให้ผู้ที่ใช้รูปแบบต้องได้รับการประเมินก่อนการใช้เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ขั้นตอนที่ 3 การใช้รูปแบบ เป็นการกำหนดการดำเนินการพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยนำผลที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหา การสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์และเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา เนื้อหาของการพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ

ที่พึงประสงค์ ซึ่งในแต่ละด้านมีองค์ประกอบย่อย คือ หัวข้อในการพัฒนาหลักการบริหาร ปัจจัย และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องมีการประเมินผลหลังจากผ่านการใช้รูปแบบในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แล้ววิเคราะห์ตามเกณฑ์ หากประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ต้องมีการกลับไปใช้รูปแบบในการบริหารใหม่อีกครั้ง ซ้ำจนกว่าจะผ่านการประเมิน

4.2 นำ (ร่าง) รูปแบบเสนอขอคำปรึกษา แนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจนมีความสมบูรณ์ แล้วทำการจัดพิมพ์รูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปประเมินต่อไป

ระยะที่ 2 การประเมินรูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. การประเมินรูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มผู้ประเมินออกเป็น 2 กลุ่ม ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ได้แก่

1.1 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติดังนี้ คือ 1) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน และ 2) เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงานการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน ซึ่งจะประเมินด้านความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.2 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งจะประเมินด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบประเมินรูปแบบ 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบ และฉบับที่ 2 แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ซึ่งแบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินรูปแบบโดยใช้เทคนิคการวัดดัชนีความสอดคล้อง

กับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา วิเคราะห์หาค่าความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) โดยทุกข้อมีค่าเท่ากับ 1.00

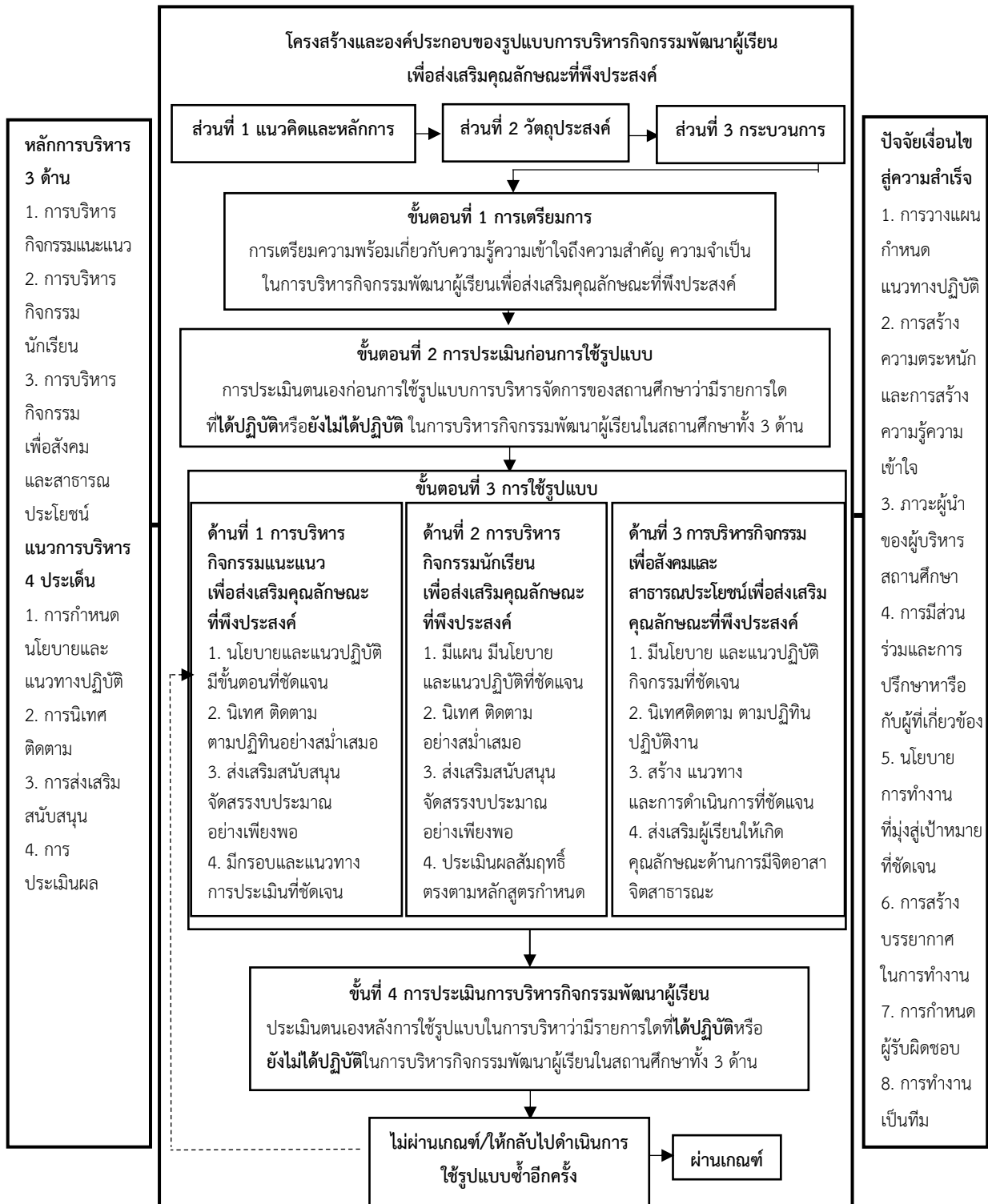
3. ผู้วิจัยขอหนังสือบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พร้อมนำรูปแบบ คู่มือการใช้รูปแบบ แบบประเมินไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตัวเองเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบประเมิน จากนั้นดำเนินการติดต่อขอรับกลับคืนด้วยตัวเอง หลังจากนั้นผู้วิจัยนำรูปแบบพร้อมกับคู่มือการใช้รูปแบบไปให้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน ทดลองใช้รูปแบบเป็นระยะเวลา 1 เดือน โดยก่อนที่จะมีการทดลองใช้รูปแบบ ผู้วิจัยได้จัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มที่ทดลองใช้รูปแบบ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจในการทดลองใช้และประเมินรูปแบบอย่างละเอียด หลังจากทดลองใช้รูปแบบเสร็จแล้วได้ให้ผู้บริหารสถานศึกษาช่วยประเมินความเป็นไปได้ และความ เป็นประโยชน์ของรูปแบบ

4. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ผลการประเมิน โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่า รูปแบบดังกล่าวมีโครงสร้างและองค์ประกอบหลักที่ชัดเจน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก คือ แนวคิดและหลักการที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนา ส่วนที่สอง คือ วัตถุประสงค์ที่กำหนดทิศทางและเป้าหมายของการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และส่วนที่สาม คือ กระบวนการพัฒนา โดยเนื้อหาสาระสำคัญของรูปแบบแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร กิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และด้านการบริหารกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

นอกจากนี้ รูปแบบยังครอบคลุม 4 ประเด็นหลักในการบริหารกิจกรรม ได้แก่ การกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติ การนิเทศและติดตามผล การส่งเสริมและสนับสนุน รวมถึงการประเมินผล ทั้งนี้ แต่ละด้านของรูปแบบยังมีองค์ประกอบย่อยซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นการพัฒนาการบริหาร จัดการ และปัจจัยหรือเงื่อนไขที่เป็นหัวใจสำคัญในการนำไปสู่ความสำเร็จของการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน โดยสรุป โครงสร้างและองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นี้ แสดงให้เห็นถึงความครบถ้วนและเป็นระบบที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้จัดทำเป็นภาพสรุปแสดงดังภาพที่ 2 เพื่อให้เห็นภาพรวมของรูปแบบอย่างชัดเจน

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน มีดังนี้

2.1 การประเมินด้านความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบ

ที่	ข้อความ	ความถูกต้อง			ความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	โครงสร้างและองค์ประกอบของรูปแบบที่ประกอบด้วย 3 ส่วน (ส่วนที่ 1 แนวคิดและหลักการ ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ และส่วนที่ 3 กระบวนการพัฒนา)	4.40	0.55	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
2	การจัดลำดับโครงสร้างและองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
3	3.1 ส่วนที่ 1 แนวความคิดและหลักการ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
	3.2 ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
	3.3 ส่วนที่ 3 กระบวนการใช้รูปแบบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
	ขั้นตอนที่ 1 วางแผน เตรียมการก่อนการใช้รูปแบบ	4.40	0.55	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
	ขั้นตอนที่ 2 การประเมินก่อนใช้รูปแบบ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
	ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ด้าน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
	ขั้นตอนที่ 4 การประเมินการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
	ภาพรวม	4.58	0.52	มากที่สุด	4.60	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่ารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยภาพรวมมีความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.52) และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.53) และการประเมินผลการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

2.2 ผลการประเมินด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหาร
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ
การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ที่	ข้อความ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	คำแนะนำการใช้รูปแบบ	4.63	0.49	มากที่สุด	4.83	0.38	มากที่สุด
2	ส่วนที่ 1 แนวคิดและหลักการ	4.53	0.50	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
3	ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์	4.53	0.57	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
4	ส่วนที่ 3 กระบวนการใช้รูปแบบ						
	ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการก่อนการใช้รูปแบบ	4.67	0.48	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด
	ขั้นตอนที่ 2 การประเมินก่อนการใช้รูปแบบ	4.60	0.62	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
	ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบ	4.70	0.47	มากที่สุด	4.77	0.43	มากที่สุด
	ด้านที่ 1 การบริหารกิจกรรมแนะแนว						
	เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์						
	- แนวคิด	4.30	0.59	มาก	4.43	0.50	มาก
	- ประเด็นการใช้รูปแบบ	4.67	0.48	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด
	- วิธีการบริหารจัดการ	4.47	0.57	มาก	4.53	0.50	มากที่สุด
	- ปัจจัย/เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ	4.63	0.56	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด
	ด้านที่ 2 การบริหารกิจกรรมนักเรียน						
	เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์						
	- แนวคิด	4.57	0.50	มากที่สุด	4.63	0.49	มากที่สุด
	- ประเด็นการใช้รูปแบบ	4.50	0.51	มาก	4.67	0.47	มากที่สุด
	- วิธีการบริหารจัดการ	4.60	0.49	มากที่สุด	4.67	0.47	มากที่สุด
	- ปัจจัย/เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ	4.77	0.43	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
	ด้านที่ 3 การบริหารกิจกรรมเพื่อสังคม						
	และสาธารณประโยชน์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ						
	ที่พึงประสงค์						
	- แนวคิด	4.67	0.61	มากที่สุด	4.80	0.48	มากที่สุด
	- ประเด็นการใช้รูปแบบ	4.60	0.49	มากที่สุด	4.63	0.49	มากที่สุด
	- วิธีการบริหารจัดการ	4.47	0.68	มาก	4.53	0.62	มากที่สุด
	- ปัจจัย/เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ	4.20	0.66	มาก	4.30	0.59	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ที่	ข้อความ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
	ขั้นตอนที่ 4 การประเมินการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
	พัฒนาผู้เรียน	4.77	0.47	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
	ภาพรวม	4.57	0.54	มากที่สุด	4.66	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่ารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ที่สร้างขึ้นโดยภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.54) และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.48)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่า รูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนได้รับการออกแบบอย่างเป็นระบบ มีความชัดเจนและครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญถึง 3 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ ส่วนแรก คือ แนวคิดและหลักการ ซึ่งทำหน้าที่เป็นรากฐานในการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรและนโยบายการศึกษาชาติ แนวคิดนี้เป็นแนวทางสำคัญในการเสริมสร้างพฤติกรรมเชิงบวก คุณธรรม และจริยธรรมในหมู่นักเรียนอย่างยั่งยืน ส่วนที่สองคือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ซึ่งเน้นการใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการปลูกฝัง และส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อาทิ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความมีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ สุจริต รวมถึงความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน เพื่อให้นักเรียนเติบโตเป็นพลเมืองดีที่มีคุณภาพและพร้อมเป็นกำลังสำคัญของสังคมและประเทศชาติอย่างแท้จริง ส่วนที่สามคือ กระบวนการพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมก่อนนำรูปแบบไปใช้ โดยเน้นการเตรียมบุคลากร แผนงาน และทรัพยากรต่างๆ อย่างรอบคอบและมีประสิทธิภาพ 2) การประเมินตนเองก่อนการใช้รูปแบบ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถรับรู้สภาพปัจจุบัน จุดแข็ง จุดอ่อน และความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่เหมาะสม 3) การนำรูปแบบไปปฏิบัติจริงอย่างเป็นระบบ โดยดำเนินการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด และ 4) การประเมินผลหลังการใช้รูปแบบ เพื่อวัดประสิทธิภาพของการทำงาน พร้อมนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในระยะยาว

ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิชี้ให้เห็นว่า รูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังกล่าว มีความถูกต้องและเหมาะสมในระดับมากที่สุด แสดงถึงความสมบูรณ์ครบถ้วนของเนื้อหา ความสอดคล้องและความเชื่อมโยงของกระบวนการ รวมถึงความเหมาะสมกับบริบทเฉพาะของแต่ละ สถานศึกษา ขณะเดียวกัน ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้นำรูปแบบไปทดลองใช้นั้น ให้ความเห็น ในทางบวกว่ารูปแบบนี้มีความเป็นไปได้สูงและมีประโยชน์อย่างมาก สามารถนำไปปรับใช้ในการ บริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้จริง มีความยืดหยุ่นในการประยุกต์ใช้ตามสภาพแวดล้อมของ โรงเรียน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตรงเป้าหมาย นอกจากนี้จากการประเมินการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากการนำรูปแบบ ไปใช้ พบว่า ผู้ประเมินได้ปฏิบัติตามข้อประเมินครบทุกข้อและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ

โดยสรุป ผลการวิจัยครั้งนี้ยืนยันได้ว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมทั้งในเชิงทฤษฎี และเชิงปฏิบัติ สามารถนำไปเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิผลของการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะ และศักยภาพของนักเรียนให้เติบโตเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพและพร้อมรับมือกับความท้าทายของโลก ในอนาคตอย่างมั่นคง

อภิปรายผล

รูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ผู้วิจัยพัฒนา ขึ้น แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกับแนวคิดของ สมาน อัครภูมิ (2558) ซึ่งได้เสนอองค์ประกอบ พื้นฐานของการจัดทำรูปแบบไว้เป็นแนวทางปฏิบัติ ได้แก่ วัตถุประสงค์ หลักการและทฤษฎีที่รองรับ องค์ประกอบของรูปแบบ แนวทางการประเมินผล และเงื่อนไขที่เอื้อต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน โดยโครงสร้างที่พัฒนาขึ้นยังเชื่อมโยงกับงานของ ฉัตรชัย ตั้งศรีทอง (2561) ซึ่งศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง พบว่า รูปแบบดังกล่าวประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) แนวคิดและหลักการ 2) วัตถุประสงค์ และ 3) กระบวนการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ซึ่งดำเนินการผ่าน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมความพร้อม การประเมินตนเองเบื้องต้น การดำเนินการ พัฒนา และการประเมินผลภายหลังการพัฒนา นอกจากนี้ ยังมีความสอดคล้องกับผลการศึกษา ของ ปัทมาภรณ์ อัครเศรษฐนันท์ (2561) ซึ่งได้ออกแบบรูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล สำหรับผู้บริหาร โดยกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบไว้ 5 ส่วน ได้แก่ 1) แนวคิดและหลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการดำเนินงาน 4) การประเมินผล และ 5) เงื่อนไขของความสำเร็จ

เมื่อทำการประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยอาศัย ความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน พบว่ารูปแบบดังกล่าวมีความถูกต้องและเหมาะสมในระดับ มากที่สุด นอกจากนี้ เมื่อมีการนำรูปแบบดังกล่าวไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน

และดำเนินการประเมินหลังการใช้งาน ผลการประเมินสะท้อนให้เห็นว่า รูปแบบมีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ผลดังกล่าวอาจเกิดจากกระบวนการปรับปรุงรูปแบบอย่างเป็นระบบ โดยหลังจากการประเมินในรอบแรก ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ มาพิจารณา วิเคราะห์ และดำเนินการปรับปรุงรูปแบบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งยังนำเสนอรูปแบบที่ปรับแก้แล้วต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ก่อนจะดำเนินการพิมพ์รูปแบบฉบับสมบูรณ์ให้กลุ่มเป้าหมายใช้ในการประเมิน ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลให้โครงสร้างและองค์ประกอบของรูปแบบมีความครบถ้วนและเหมาะสมยิ่งขึ้น ส่งผลให้กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาที่นำไปทดลองให้เห็นว่า รูปแบบมีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ในระดับสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รุ่งเพชร หัตถามาศ (2562) ซึ่งทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่ารูปแบบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิไลวรรณ กลางประพันธ์ (2561) ที่ศึกษา รูปแบบการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับประถมศึกษา ยังระบุว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือที่สามารถประเมินความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมกับคุณลักษณะที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ พร้อมด้วยตัวชี้วัด จำนวน 12 ตัว ซึ่งมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับสูงสุด ทั้งนี้ ยังพบว่า ครูผู้ผ่านการอบรมสามารถพัฒนากิจกรรมได้มีประสิทธิภาพกว่าครูที่ยังไม่ผ่านการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบดังกล่าวมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนก และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทสถานศึกษาจริง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สู่การกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติในสถานศึกษา ตลอดจนมีการส่งเสริมสนับสนุน นิเทศ ติดตาม และประเมินผล และการนำรูปแบบไปใช้ควรคำนึงถึงความแตกต่างของสภาพบริบทของแต่ละสถานศึกษา ความแตกต่างของช่วงวัยของผู้เรียนด้วย

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบและกระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่

2.2 ควรศึกษากลยุทธ์ของการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- คมกริช มาตย์วิเศษ. (2553). การพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนจตุรพักตรพิมาน อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- ฉัตรชัย ตั้งศรีทอง. (2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).
- ฉันท ธาตุทอง. (2552). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปิ่นทวารีย์ อัครเศรษฐนนท์. (2561). รูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).
- พศิน แต่งจวง. (2554). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ดวงกลมพับลิชชิ่ง.
- พิไลวรรณ กลางประพันธ์. (2561). การพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- มณีนรัตน์ รัตนวิชัย. (2553). การศึกษาความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษาเอกชน (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- มีเกียรติ นาสมตริก. (2563). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- รุ่งเพ็ชร หัตถามาศ. (2562). รูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- วีชรา เล่าเรียนดี. (2553). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 4). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2564). ประเทศไทยในอนาคต *Future Thailand* มิติที่ 3 การศึกษาไทย (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สมาน อิศวภูมิ. (2558). การใช้วิจัยพัฒนารูปแบบในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก. *วารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 2(2), น. 76-85.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2566)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2569*. สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน 2568, จาก <https://obec.go.th/th/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *การพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2563). *รายวิชาเพิ่มเติมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน: เสริมสร้างผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- Glueck, W. F. (1989). *Strategic management and business policy*. New York: McGraw Hill.
- Kangkan, W., Sakpakornkan, N. & Prachanan, N. (2025). Conditions of administration of student development activities to promote desired characteristics of students in affiliated schools Surin Provincial Primary Educational Service Area Office. In R. Michael (Ed.). *The 8th National and International Research Conference 2025: NIRC VIII 2025 "Directions for and Community Education Management in a Changing World"*, the Faculty of Education, Buriram Rajabhat University on February 15, 2025 (pp. 193-202). Buriram: Buriram Rajabhat University.
- Wayne, A. R. L. (1952). *Ethics for policy decision*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.